

Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju - Daruvarske toplice ♦ Julijev park 1 ♦ 43500 Daruvar

**MANUALNA MEDICINA - NEZAobilazni dio
KOMPLESNOG LIJEČENJA OSTEOARTRITISA**

**MANUAL MEDICINE - AN INEVITABLE COMPONENT
OF THE COMPLEX TREATMENT OF OSTEOARTHRITIS**

Božidar Egić

Osteoarthritis (OA) je nesistemska, veoma česta bolest, multifaktorijskih uzroka, u čijoj je osnovi neravnoteža u stvaranju i degradaciji zglobne hrskavice. Karakteriziran je kroničnim tijekom, progresivnom destrukcijom zglobne hrskavice i stvaranjem koštanih novotvorina, a zahvaća kralježnicu i zglobove. Najčešći je uzrok morbiditeta, invaliditeta i socijalne izoliranosti starijih ljudi. Za njegovo se kirurško liječenje godišnje troši milijarde dolara. Brojni su uzroci koji do njega dovode, poznati i nepoznati. Liječenje ove česte bolesti je veoma kompleksno jer su i brojni uzroci koji mogu započeti kaskadu bolesti (triggering factor). U liječenju je bitno prepoznati i otklanjati faktore koji dovode do OA. Važnu ulogu u procesu liječenja ima i manualna

medicina, čijim se tehnikama može utjecati na neke faktore i time mijenjati tijek bolesti. Pri tome se mora, osim dobre tehnike, poznavati biomehaničke promjene, lančane reakcije, lokomotorne stereotipe. Na taj način povećava se učinkovitost tehnika manualne medicine, jer kako govori K. Lewit "onaj koji samo tretira mjesto bola gubi". Posebno su ove tehnike učinkovite u najranijim fazama bolesti dok patoanatomske promjene nisu dominantne. Njima je moguće otkriti bolest u samom početku, u fazi kada pacijent još nema bolove (asimptomatska faza) i tada je pozitivni utjecaj na tijek bolesti najveći.

Ključne riječi. manualna medicina, osteoarthritis, liječenje